

Posudek oponenta bakalářské práce

Předkládaná bakalářská práce se zabývá relevantním, aktuálním a z hlediska soudržnosti Španělska a celé Evropské unie také velmi palčivým tématem španělského separatismu. Tuto problematiku následně zkoumá na třech vybraných případech (Katalánsko, Galicie a Andalusie) v časovém horizontu posledních 15 let. V tomto ohledu je třeba vyzdvihnout poměrně zdařilou práci autorky při ospravedlnění volby jednotlivých případů, kdy je zde především snaha o co největší variaci co do sledovaných faktorů s potenciálním vlivem na hnutí za nezávislost. Hlavním cílem autorky je totiž prozkoumat, co stojí za snahou jednotlivých regionů o nezávislost, respektive zda v každém regionu nalezneme partikulární příčinu a zda je to ekonomika, co je determinujícím faktorem separatismu v Katalánsku. Za účelem naplnění zvoleného cíle autorka volí metodu Komparativní historické analýzy, což legitimizuje poměrně podrobným vysvětlením její vhodnosti a přínosu z hlediska prováděné analýzy.

Na druhou stranu mi není jasná volba analyzovaných determinant, kterými dle autorky jsou socio-ekonomický rozvoj, politizace národní a regionální identity a specifická povaha politického konfliktu. Ačkoliv souhlasím, že politizace je zcela zásadním faktorem katalánské krize z roku 2017, autorka ve své práci věnuje politickým aktérům a jejich strategiím jen minimální roli prostřednictvím vypsání hlavních stran v regionálním parlamentu a jejich preferencemi za posledních 15 let. Politizace je však dynamický proces, za nímž vždy stojí „agency“, jejíž analýza je bez podrobné identifikace aktérů, jejich ideologického zázemí a zvolených strategií nemožná. V tomto smyslu není v práci nikde zmíněna problematika výrazné heterogenity katalánského hnutí za nezávislost (následovníci pravicové Konvergence a Jednoty versus katalánská radikální levice), v jehož rámci existují různé motivace a stimuly pro politizaci dané otázky, a dokonce i odlišné názory co do míry autonomie/nezávislosti, o níž usilují. Stejně tak není věnován prostor samotnému procesu politizace, a to jak v teoretické, tak analytické části. Autorka se v tomto směru omezuje pouze na deskriptivní znázornění preferencí jednotlivých stran, tedy faktor, jež zcela jistě může znázornit politizaci tématu nezávislosti (regionální versus celostátní strany), ale neumožňuje naplno odhalit příčinný charakter politizace samotné. Předně samotná volba strany usilující o nezávislost ještě nemusí značit politizaci tématu, když nezohledníme kampaně stran a kontext, v němž probíhaly, neboť určujícím faktorem voleb, mohlo být úplně jiné téma a ono překrytí se s agendou nezávislosti může být tedy jen náhodné.

Pokud jde o další kritérium, totiž specifickou povahu konfliktu, autorka zde popisuje konflikty v rámci regionů a s centrální vládou, jež se udály za posledních 15 let, avšak bez objasnění toho, jak tyto konflikty zapřičiňují či naopak blokují separatismus. V tomto smyslu lze některé konflikty chápat jako průvodní jev, popřípadě důsledek nikoliv jako příčinu hnutí za nezávislost (zejména katalánskou krizi z roku 2017).

Na druhou stranu autorka v analytické části prokazuje schopnost argumentace při interpretaci dat katalánského případu, kdy se s přihlédnutím na načasování radikalizace katalánského hnutí za nezávislost zdatně vypořádává s ekonomickým faktorem, jež časově oné radikalizaci předchází. Zvolená chronologická posloupnost plynoucí z aplikované metody je v tomto smyslu velkým přínosem práce, ačkoliv by interpretace dat v rámci jednotlivých případů mohla více reflektovat teoretické předpoklady vymezené v předchozí části práce. Z konceptuálního hlediska mi zde poté chybí diskuze o nacionalismu a identitě, což jsou fenomény, s nimiž autorka nadmíru operuje. To posléze může vést ke zmatení, co je vlastně zkoumáno, respektive jakou roli tyto fenomény hrají v rámci analyzovaného kauzálního vztahu. Tento poznatek se jeví o to akutnější v případě Andalusie, kde se spíše hovoří o nacionalismu než separatismu, což může být z hlediska vyvozování závěrů problematické. Jedná se však spíše o drobné výtky, neboť kvalitou práce je zejména její konzistentnost co do snahy naplnit stanovené cíle a systematický postup co do analýzy a následného srovnání dat.

Celkově pak autorka prokázala dobrou orientaci v tématu, vycházela z velkého množství odborné literatury i zahraniční proveniencie a svou analýzu opřela také o nemalé množství primárních dat.

Práci doporučuji k obhajobě.

Ve Vrchlabí 9.8.2019

Barbora Vališková